

Boek over monumenten pas in 1994 klaar Monumentencommissie wil verder inventariseren

WOERDEN/KAMERIK/ZEGVELD — De gemeentelijke monumentencommissie wil met een tweede fase van het inventariseren van monumentale panden in Woerden, Kamerik en Zegveld beginnen. Als het aan het gemeentebestuur ligt krijgt zij daarvoor ook de opdracht. Het werk kan betaald worden uit het beschikbare fonds voor de gemeentelijke monumenten.

In de afgelopen jaren heeft de monumentencommissie al een flink aantal panden en bouwwerken beschreven.

Aan de andere kant is ook de provincie Utrecht met een Monumenten Inventarisatie Projekt (MIP) bezig geweest en dit heeft in Woerden, Kamerik en Zegveld een zestigtal monumenten meer opgeleverd. Die zestig worden nu door de monumentencommissie bekeken, waarbij het om de vraag gaat of zij ook op de gemeentelijke lijst geplaatst moeten worden. Verschillen van mening tussen de commissie en de MIP-inventarisatie zijn in principe mogelijk.

In de bijlagen bij het MIP is in elk geval sprake van belangrijke leemtes in het onderzoek in deze gemeente. De commissie deelt die mening. Bovendien is een deel van het gemeentelijke onderzoek door de tijd achterhaald. Van de in Zegveld genoemde monumentale gebouwen, bij voorbeeld, zijn er intussen al tien gesloopt.

Binnen de gemeentelijke post voor het eigen monumentenbeleid, f 125.000,—, is voldoende geld beschikbaar voor deze extra werkzaamheden. In het afgelopen jaar is dat geld niet volledig opgegaan, zodat het nieuwe werk uit het restant kan worden betaald. Ook staat op de begroting een bedrag van f 30.000,— voor de uitgave van een monumentenboek over Woerden, Kamerik en Zegveld, dat in het kader van het MIP wordt samengesteld. In de regio zijn dergelijke boeken onder meer over Montfoort/Linschoten verschenen. De gemeente Woerden komt vermoedelijk in 1994 aan de beurt en wil aan de uitgave financieel meewerken. Het boek biedt een overzicht van alle MIP-monumenten in de hele gemeente.

Scouts leggen hun eigen jungle aan

WOERDEN — De scouts van de Woerdense Albert Schweitzer Groep hebben de paasdagen gebruikt als boomplantweekend. Het speciaal daarvoor bestemde veld achter de scoutingboerderij is met behulp van 500 kuub grond omgebouwd tot een enorm heuvellandschap. Afgelopen weekend gingen daar zo'n 100 planten en struiken en 40 bomen de grond in. Bovendien werd overal gras en klaver gezaaid. Het terrein gaat dienst doen als speljungle voor welken en verkenners.

Met het werk nadert de voltooiing van de omgeving van de scoutingboerderij. Het pand aan de Kromwijkerdijk werd vorig jaar door de Albert Schweitzergroep in gebruik genomen, na een ingrijpende verbouwing. In tegenstelling tot de vorige onderkomens van de groep is het de bedoeling dat de scouts hier tot in lengte van jaren gehuisvest blijven.

Foto: B.J. Oost

Verzamelaars laten publiek tijdens museumweekend in hun collectie kijken

WOERDEN — Zesentwintig inwoners van Woerden en omstreken laten zaterdag en zondag een deel van hun collectie in het Stadsmuseum aan het Kerkplein zien. Zij doen dat in het kader van het Nationaal Museumweekend,

dat op 17 en 18 april voor de dertiende maal gehouden wordt. Het thema van de tweedaagse tentoonstelling is „verzamelen” en al vorig jaar is door de organisatoren een beroep gedaan op verzamelaars in Woerden en om-

geving om een deel van hun schatten in het museum te laten zien.

De zesentwintig exposanten tonen heel uiteenlopende verzamelingen, die bovendien allemaal buiten het wat meer geijkte patroon van

postzegels en munten liggen. Zo worden onder meer bruidspopjes, wandelstokken, blikjes uit grootmoeders tijd, strijkbouten, vingerhoedjes, houten treinen, miniatuur-auto's en dinosaurussen geëxposeerd.

Ook zijn er delen uit de verzamelingen van Ilja Moons, Ed Hoogenboom, Ed en Leny Woudstra en Henk Timmerman te zien. Zij verzamelen, respectievelijk, spaarpotten, oude effecten, uilen en kenteckenplaten. Hieronder vast

een blik op hun collecties.

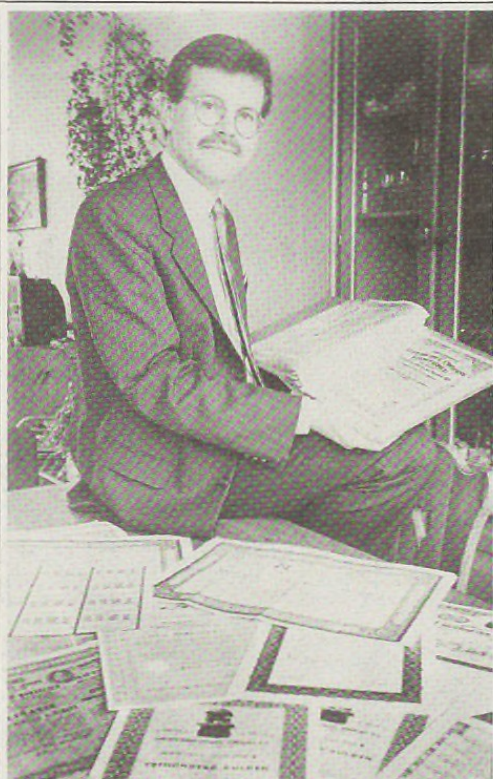
De tentoonstelling wordt zaterdagmiddag om 14.00 uur door burgemeester van Zwieten geopend en dat gebeurt geheel in stijl van de tweedaagse manifestatie.

Medewerking wordt verleend door een aantal verzamelaars van old-timers.

Het museum is op beide dagen gratis toegankelijk.

Foto: Wesselsink - Woerdense Courant

Oude effecten

— Oude effecten vormen de verzameling van Ed Hoogenboom. Niet zo verwonderlijk voor een man die in het dagelijks leven bij de ING-bank werkt en op die manier met tal van oude en nieuwe waardepapieren in aanraking komt. Zijn verzameling bestaat geheel uit „non valuers”, zoals ze officieel heten, effecten die geen (financiële) waarde meer vertegenwoordigen. Voor Hoogenboom zijn ze wel waardevol, want ieder waardepapier staat voor een verhaal. Hij haalt een indrukwekkend papier uit de stapel: het is een aandeel van de Wladikawkas Spoorwegmaatschappij, uitgegeven in Sint Petersburg in 1912. „Dat is niet alleen vaktechnisch interessant,” vertelt Hoogenboom, „kijk, er wordt hier gesproken van Rijksmarken, je ziet de wisselkoersen, de tegenwaarde in Roebelds en hier, een Engels Pond was toen nog f 18,50 waard. Die valutaverhoudingen zijn drastisch veranderd. Maar dat is allemaal voor de deskundigen. Zo'n aandeel geeft ook een tijdsbeeld.” Het papier moest vertrouwen uitstralen en doet dat met veel wapens, handtekeningen en mooie vormgeving. Vijf jaar later bestond het Russische Keizerrijk niet meer en was de waarde van het aandeel in de maatschappij tot 0,0 gedaald. „Achter elk aandeel zit een verhaal,” zegt hij, wijzend op een aandeel van de Guyana Goud Exploitatie Maatschappij (1890). „Dat waren van die maatschappijtjes met heel mooie verhalen in de krant, heel mooie winstperspectieven. Dat moest vertrouwen wekken en die club zou ergens in Suriname naar goud gaan zoeken, maar de mensen zagen nooit meer iets van hun geld terug.” Dat kan ook met gerenommeerde bedrijven gebeuren. Uit recentere jaren zijn er aandelen in de Exploitatie Maatschappij Scheveningen, van zakenman Zwolsman (1966) of Koninklijke Scholten Honig. Bedrijven die failliet gingen. „En het gebeurt nog steeds,” zegt Ed Hoogenboom, „kijk naar DAF of Homburg. Hij koopt in principe geen oude aandelen. De markt daarvoor bestaat wel, maar is, zeker in verhouding tot postzegels, heel gering. „Ik mis nog een aandeel in de Woerdense Dakpannenfabriek, als ik die tegenkom heb ik daar nog wel wat geld voor over.” Die Woerdense aandelen vertegenwoordigen een emotionele waarde voor de geboren en getogen Woerdenaar, die wel waardepapieren van de Exploitatiemaatschappij Zomerlust en Melkfabriek Excelsior heeft. Tijdens het Museumweekend laat Hoogenboom oude Spoorwegaandelen zien. „Er staat ook iemand met treinen en dat sluit wel leuk aan, bovendien denk ik dat die het publiek het meest aanspreken. Vooral omdat er vaak mooie plaatjes op staan.” Die aandelen komen uit de hele wereld, naast de genoemde Russische zijn ze ook uit China, de Verenigde Staten en Oostenrijk-Hongarije en allemaal waardevol.

Spaarpotten

— Spaarzaamheid is een van de deugden waarmee de Linschotense Ilja Moons van jongs af aan is uitgerust. En verzamelen is ook een soort spaarzaamheid: „Eigenlijk heb ik altijd al van alles gespaard en verzameld, alle gewone dingen als postzegels en zo. Tot ik op mijn tiende verjaardag een mooie spaarpot kreeg. Toevallig kreeg ik er ook een van school en ook nog een van de bank en ja, dat was het begin. Daarna werd het dus een spaarpottenverzameling.” Die verzameling is in de loop van zeven jaar uitgegroeid tot bijna vierhonderd exemplaren. Ze staan uitgesteld op planken aan de muur van Ilja's kamer en het aantal planken groeit gestaag mee met de uitbreiding van de spaarpottencollectie. Ilja Moons: „Mijn vader is er op die manier dus ook druk mee, hij moet elke keer weer een nieuwe plank ophangen. En als er eens vrienden of vriendinnen op mijn kamer komen, die mijn verzameling nog niet kennen, weten ze meestal niet wat ze zien.” Spaarpotten zijn er in alle maten, soorten en materialen en ze zijn vaak te vinden op rommelmarkten. Ilja Moons is dan ook een trouw bezoeker van dit soort evenementen. Vooral de kinderrommelmarkten leveren soms een flinke buit op. Zo kwam ze een keer thuis van de rommelmarkt tijdens de Woerdense Vakantieweek met maar liefst 20 spaarpotten: „En voor minder dan een tientje! Er was zelfs een spaarpot bij, een kuisje met slot, die de hele middag was gebruikt voor een raad-spelletje. Aan het eind van de dag kon ik hem kopen voor f 2,50.” Maar er staan meer wegen open om nieuwe exemplaren toe te voegen: familie, vrienden en kennissen komen regelmatig aan met potten. Het is voor hen trouwens niet moeilijk om steeds weer iets nieuws te vinden. Zaken als bijvoorbeeld Blokker geven soms hele series uit, vertelt Ilja Moons: „Dat zijn dan echt dingen om te krijgen, die koop ik bij voorkeur niet zelf. Maar in het buitenland ga ik wel de winkels in. Zo heb ik een mooie houten uit Frankrijk, en mijn moeder heeft op een Italiaanse antiekbeurs een mooie gekocht. En weet je wat ik ook probeer? Bij banken heb je vaak een aanbieding dat je een spaarpot cadeau krijgt als je een rekening opent. Meestal ben ik daar te oud voor, maar als ik uitleg dat het voor mijn verzameling is, krijg ik 'em vaak toch.”

Een 'allermooiste' spaarpot kan Ilja Moons niet aanwijken. Wel heeft ze een aantal bijzondere, met bewegende figuurtjes die het geld kunnen pakken. En een 'heel speciale' bezit ze ook: „Toen ik bijna honderd had, kreeg ik er een beetje van een vriendin uit Amsterdam. Die hoopte dat het precies de honderdste zou zijn. Dat was het trouwens niet: het was de honderdeneerste!”

Kenteckenplaten

— Vijftien jaar geleden kreeg Henk Timmerman zijn eerste (verzamel-)kenteckenplaat. Een kennis gaf hem een nummerbord uit de Verenigde Staten uit 1952 en daarmee begon, heel voorzichtig, zijn verzameling. Later deed Timmerman vakantiewerk als chauffeur bij een transportbedrijf. „Vrachtwagens krijgen eerst een tijdelijke kenteckenplaat, van die witte, met zwarte cijfers en letters. Die zijn na een tijdje overbodig en hup, daar had ik weer wat voor mijn verzameling. Mijn vader had een aanhangertje, daar heb je een derde nummerplaat voor nodig en dan heb je er al weer een.” Geleidelijk groeide de verzameling. Vrienden en familieleden namen en nemen nog steeds af en toe platen mee uit het buitenland. Dat is leuk, maar voor Henk Timmerman is het eens zo leuk om zelf op zoek te gaan. „Tijdens vakanties gaan we naar autosloperijen. Een paar jaar geleden waren we in Groot-Brittannië en in Ierland en als we dan langs zo'n sloperij kwamen ging ik vragen of ik kenteckenplaten mocht hebben. Ik ben dan een anderhalf uur bezig, en om het kwartier komt mijn vrouw de platen die ik eraf geschoefd heb ophalen.” Henk Timmerman heeft visitekaartjes laten drukken, waarop staat dat hij kenteckenplaten verzamelt en die leveren meestal voldoende krediet op. Meestal, maar niet in Hong Kong. „Je zou denken, dat is Engels en daar spreekt iedereen Engels, maar die Chinezen daar dus niet en mijn Chinees stelt ook niet zoveel voor. Ik heb met gebarentaal proberen uit te leggen dat ik een nummerplaat wilde hebben, maar die Chinezen dachten dat ik een heel autowrak wilde meenemen. Uiteindelijk was er een Indiaas, die wel Engels sprak en die zich in een deuk lachte toen-ie begreep wat ik hebben wou.” In dat geval lukte het Timmerman niet om de begeerde plaat mee te nemen. In Bangkok wel. Op die „dievenmarkt” wist hij, met het nodige onderhandelen, een paar platen mee te krijgen. De platen waar hij zelf achterheen is gegaan hebben voor hem een verhaal en die zijn hem meestal dierbaarder dan degene die hij gekregen heeft.

Timmermans ideaal is om uit elk land van de wereld een kenteckenplaat te krijgen. Zover is hij nog lang niet. Hij is lid van de verzamelaarsvereniging „de Nummerplaat”, die ruilbeurzen organiseert, waarop de verzameling iets uitgebreid kan worden. „Ik heb er nu 150. Toen ik voor het eerst naar zo'n beurs toe ging had ik vijf plaatjes om te ruilen. De eerste man die ik tegen het lijf loop is een Belg, die 12.000 platen heeft en in zijn huis vijf kamers vol heeft hangen, voor elk werelddeel één. Hij had al tien sinaasappelkistjes vol met platen om te ruilen. Dat waren er misschien wel driehonderd...”

Uilen

— Al ruim vijftig jaar verzamelen Ed en Leny Woudstra uit Kamerik uilen, een hobby die ontstond in hun studententijd. De uil was destijds het symbool van de Vrijzinnig Christelijke Studentenbond waarvan zij allebei lid waren. „In het begin was het nog moeilijk om er aan te komen,” vertelt Ed Woudstra. „Het eerste uiltje dat ik zocht was een bedeltje voor mijn vrouw en het heeft echt even geduurd voor ik er eenje vond. Later ging het beter en toen zijn we de uil ook werkelijk voor alles gaan gebruiken. We hebben zelfs een eigen logo ontworpen dat we gebruikten op trouw- en geboortekaartjes. En als eenmaal bekend is dat je iets bepaalds verzamelt, gaan andere mensen meedoen. Die brengen dan regelmatig een voorwerp voor je mee.” De verzameling van het echtpaar Woudstra bestaat uit ruim driehonderdvijftig objecten en bevat uilen in alle mogelijke vormen. Van een zilveren uil op een antiek ivoren vouwbeen en pluche speelgoeduil tot ovenhandschoenen en een cakeblik in de vorm van een uil. „We hebben zelfs sokken met afbeeldingen van uilen er op,” aldus Woudstra. „Maar die laten we netjes in de kast. Andere kledingstukken dragen we trouwens wel, zaken als t-shirts bijvoorbeeld. Met de nodige voorzichtigheid, dat wel, want zo'n t-shirt moet wel bij de verzameling blijven. Volledig sluiten mag het daarom niet.” Een echte uil in een kooitje ontbreekt in huize Woudstra, de uil is tenslotte een beschermd dier. Maar wel is er een opgezette ransuil in het interieur te vinden en een plaat met daarop de roep van diverse uilen, die ooit verscheen als extraatje bij een Engels boek. De verzameling staat voor een groot deel opgesteld in vitrinekasten, al kom je ook op andere plaatsen in het huis diverse voorwerpen tegen. Een beetje selectief zijn Ed en Leny Woudstra in de loop der jaren ook wel geworden: „Het is een leuke hobby, maar we verzamelen niet klakkeloos alles. Het mag niet te kitscherig zijn en ook niet zo duur. Onze verzameling is geen beleggingsobject. Het meest kostbare onderdeel is waarschijnlijk dat antieke vouwbeen. En het meest dierbaar? Ja, dat zijn de eerste uiltjes die we hebben bemachtigd. De eerste uilen-cadeautjes die we elkaar hebben gegeven, zoals dat bedeltje en ook nog een klein koperen uiltje dat als sigarettendoosje was bedoeld. Daar is het allemaal mee begonnen.”

Niet de hele verzameling gaat mee naar het museum. De selectie zal voornamelijk de inhoud van de vitrinekasten omvatten, denkt Ed Woudstra. „En we zetten er natuurlijk ook wel een paar van de grappige gebruiksvoorwerpen die we hebben neer.”